

4. Ministrant v adventu

Síla světla (úvodní vyprávění)

Opět prožíváme advent – ono krásné období, ve kterém se připravujeme na Vánoce. Sluníčko v přírodě se nám stále vzdaluje, zato narození světla našeho života – Pána Ježíše se den ode dne blíží. Proto rozžeháme lampičky, zapalujeme svíce na adventním věnci, kráčíme s různými světélky v rorátovém průvodu. Pán Ježíš o sobě prohlásil: „Já jsem světlo světa.“ Proč to Spasitel o sobě řekl? Světlo umožňuje život, v temnotě nic neroste. Ježíš je světlem, které v nás probouzí Boží život.

Význam světla si můžete potvrdit malým pokusem. Na krásně zelený trávník položte desku nebo třeba pokličku. Zvedněte ji za dva dny. Tráva pod deskou či pokličkou zežloutne – bez světla odumírá.

Na světlo slunce čekají lidé nemocní, kteří nemohou kvůli bolesti v noci spát. Naslouchají každému bití hodin na radnici a počítají, kolik času zbývá do ranního východu slunce. Je zajímavé, že tito nemocní často s východem slunce usínají. Světlo v nich zahání bolesti a úzkosti, a oni blaženě spí.

Jistě znáte pohádku O perníkové chaloupce. Jeník s Maruškou bloudí v lese. Jejich strach narůstá, protože se stmívá. Jeník vylézá na strom a zajásá, když spatří v dálce světýlko. Vzpomínám si, jak jsme se jednou v zimě dostali do sněhové vánice. Nebylo nic vidět než nekonečný úprk a hemžení sněhových vloček. Bylo velmi těžké udržet auto na silnici, hrozilo, že každou chvíli sjedeme do příkopu, ze kterého bychom se nedostali. Všechny páry očí pomáhaly řidiči, aby neudělal chybu. A tu jeden z nás vykřikl: „Světlo!“ Bylo to první rozzářené okno z vesnice, do které jsme dorazili. Byli jsme zachráněni.

Zažili jste někdy v přírodě teplou letní noc, kdy je obloha zatažená, a tak nesvítlí ani hvězdy ani měsíc? Několik rodin jsme v takové noci šli od tajného táboráku. Bylo to za vlády komunistů. Kdyby komunisté přišli na to, že jsme se my křesťané sešli v opuštěné pískovně a tam se u táboráku modlili a zpívali Pánu Ježíši, bylo by zle. Tvrdě by nás za to potrestali! Šli jsme tedy noční krajinou bez osvětlení, abychom na sebe neupozornili. Vždyť komunisté měli své zvědy všude. Sestoupili jsme do temného úvozu. Nebylo vidět na krok. Drželi jsme se za ruce, abychom se neztratili. A najednou – spása! Kdo ji přinesl? Stovky světlušek, které nám svými malými lampičkami svítily na cestu!

Možná se vám vaše lampičky zdají být malé a bezmocné uprostřed temnoty. Možná si ani jejich svitu nevážíte, když si můžete rozžehnout elektrické světlo! Zkuste nabídnout rodičům, že byste si udělali doma pokus – prožít alespoň jeden adventní večer bez elektrického světla. Tatínek vypne jistič na osvětlení bytu – a vy nerozsvítíte žárovku, i kdybyste se spletli a ťukli na vypínač. V celém domě tak budou svítit jenom svíčky. Shromáždíte se k modlitbě kolem adventního věnce, na kterém budou plápat také jenom svíčky. Umývat se půjdete do koupelny také pouze ve světle svíčky. V průběhu večera si začnete vážit každého světla daleko více než dosud. Po takovém pokusu získáte jiný vztah k plamínku vaší lampičky nebo

ke svíci na adventním věnci. Budete si v jejím světle lépe představovat Ježíše Krista – světlo světa, který se narodil, aby zachránil svět.

Milí ministranti, pokud jste to dosud neudělali, tak se připojte ke křesťanům na celém světě, kteří u adventního světla očekávají narození světla betlémského. Přijďte také na roráty, zařadíte se tam do průvodu, který prochází neosvětleným chrámem. A ty lampičky a plaménky svíček v rorátním průvodu jsou jako světlušky, které dohromady ukazují na sílu Ježíše, který „nám, nám narodí se“!

jáhen Josef Janšta

(Převzato z PUERI DOMINI, Ročenka 2005/2006.)

Také se může přečíst úryvek z Písma svatého:

Lk 1,5-80

Kolik si z textu zapamatovali je možno ověřit si v biblických testech uvedených na konci.

Víte, co to je advent?

Advent (latinsky *adventus*) znamená „příchod“. Je to první část liturgického roku, vymezená čtyřmi nedělemi před slavností Narození Páně (25. prosince). Je to doba duchovní přípravy na Vánoce. Rozhodně to není doba smutku nebo pokání. Advent, tedy „Příchod“, je obdobím radostného očekávání dvojího příchodu Pána Ježíše Krista.

Za prvé se připravujeme a očekáváme svátky narození Pána Ježíše Krista. V době adventní se jakoby strojem času dostáváme do doby Starého zákona, kdy židé čekali na příchod potomka krále Davida, kterého jim slibovali proroci. Měl to být Mesiáš neboli člověk pomazaný od Hospodina, a židé na něj spoléhali jako na svého Spasitele, který je vysvobodí od cizí nadvlády. V době adventní se proto berou čtení z těch knih Starého zákona, které předpovídají příchod Spasitele-Mesiáše. Nejčastěji je to kniha proroka Izaiáše.

Za druhé se v adventu připravujeme na to, že se Pán Ježíš jednou vrátí ve slávě na konci časů a bude soudit živé i mrtvé (jak to říkáme ve Vyznání víry). Tak advent krásně navazuje na konec liturgického roku, kdy oslavujeme Ježíše jako Krále nebe i země. Tomuto druhému příchodu Krista se také říká *paruzie*. Advent nám připomíná, že jako křesťané máme být neustále připraveni, protože neznáme den ani hodinu, kdy nastane Poslední soud. Co kdyby nastal třeba hned teď?

Mění se v adventě něco v kostele?

Na rozdíl od okolního světa, ve kterém jsou už na konci listopadu všechny obchody vánočně nazdobené, hrají v nich vánoční koledy a mrazivý vzduch je prosycený vůní klobás a svařeného vína z vánočních trhů, v kostele je tomu úplně jinak. Nejsou tu ještě žádné vánoční stromky ani ozdoby, naopak se v tuto dobu používá méně květin na oltáři, občas i méně svící a méně světla na začátku mše svaté, dokonce i varhany mají hrát o něco tišeji než obvykle. V neděli se vynechává chvalozpěv *Sláva na výsostech Bohu* a místo koled se zpívají roráty a jiné adventní písně. Blízko oltáře pak stojí adventní věnec, který nám odpočítává, kolik nedělí ještě chybí do Vánoc.

Jaká je liturgická barva adventu?

Liturgickou barvou adventu je fialová. Většinou ji bereme jako barvu smutku, pokání a kajícínosti. Ale fialová je i barvou nadějného očekávání – jako je fialová obloha těsně před východem slunce, tak je pro nás fialová barvou přípravy na narození Ježíše, který je Slunce spravedlnosti.

Kdy začíná advent?

Advent začíná v neděli týden po slavnosti Ježíše Krista Krále. Bývá to většinou začátkem prosince, ale někdy to vyjde i koncem listopadu. V adventu totiž vždycky musí být 4 adventní neděle, a proto se kvůli nim už na jaře vynechává jedna nebo i víc nedělí v mezidobí.

Úplně přesně advent (a s ním i nový liturgický rok) začíná prvními nešporami 1. neděle adventní (někdy mezi 27. 11. a 3. 12.) a trvá až do prvních nešpor slavnosti Narození Páně, kterými začíná doba vánoční (večer 24. prosince).

Jak dlouho trvá advent?

To je pokaždé jinak. Nejméně 3 týdny, nejvíce 4 a pak všechno mezi tím. Jak jsme si už řekli, v adventu musejí být 4 neděle před 25. prosincem, kdy jako křesťané slavíme Vánoce. A problém je v tom, že 25. prosinec vychází pokaždé na jiný den v týdnu. Nejdelší advent máme tehdy, když jsou Vánoce v neděli (Štědrý den pak vychází na sobotu). Nejkratší advent je tenkrát, když jsou Vánoce (25. prosince) v pondělí: Den předtím, neděli 24. prosince, tak ráno slavíme jako 4. neděli adventní a večer už jako Štědrý den!

Ale život je změna, a pro nás křesťany to platí dvojnásob. Vždyť kdyby byly advent a Vánoce pokaždé stejně, asi by nás to brzy omrzelo. Takto se můžeme pokaždé těšit na něco nového. A to nám zase pomáhá připravovat se na ten druhý, nečekaný příchod Pána Ježíše. Před chvílí se ještě nic nestalo, ale co když to bude – teď?!

Víte, jak se dělí advent?

Advent, i když trvá pokaždé jinak, má vždycky 2 části (fáze):

První část je delší a je zaměřená hlavně na očekávání druhého příchodu Pána Ježíše na konci věků. Heslem první části adventu je: „Bděte!“ a „Připravte cestu Pánu!“. Čtou se starozákonní proroctví o příchodu Mesiáše – hlavně prorok Izaiáš, dále proroci Jeremiáš, Baruch a Sofoniáš. V evangeliích čteme o obrácení a o bdělosti, protože brzy přijde Boží království. Hlavními postavami evangelia jsou Ježíš a Jan Křtitel. První část adventu končí vždycky 16. prosince.

Druhá, kratší část adventu, je více zaměřená na první příchod Pána Ježíše, který budeme slavit o Vánocích. Začíná 7 dní před Vánoce – 17. prosince. Bohoslužebné texty tohoto týdne jsou tak důležité, že se nesmějí ničím nahradit. V prvním čtení ze Starého zákona čteme různé předpovědi o narození Krista a v evangeliu slyšíme na pokračování o událostech, které jeho narození předcházely: nejdřív Ježíšův rodokmen, pak příběh o knězi Zachariášovi, o setkání Panny Marie s andělem Gabrielem, o návštěvě Panny Marie u Alžběty a o narození Jana Křtitele.

Výjimkami ze zmíněného pravidla jsou adventní neděle – ty mají přednost před vším ostatním: pokud je Štědrý den v neděli (4. adventní), tak 3. neděle adventní vychází na začátek druhé části adventu (17. prosince), ale mešní texty se v tom případě berou z neděle.

Čtvrtá neděle adventní vychází vždy mezi 18. a 24. prosincem a toho dne se mešní texty berou také z této neděle. V ročním cyklu A je to příběh o zjevení anděla ve snu svatému Josefovi, v cyklu B znovu příběh o setkání Panny Marie s Gabrielem, a v cyklu C znovu o návštěvě Panny Marie u Alžběty.

Slyšeli jste už o Radostné neděli?

Třetí neděle adventní se říká Radostná. Je k tomu hned několik důvodů. Vstupní antifona ke mši svaté z této neděle zní: „Radujte se stále v Pánu, opakují: Radujte se! Pán je blízko.“ (Flp 4,4.5). „Radujte se“ se latinsky řekne *gaudete*. Proto se 3. neděle adventní říká „neděle Gaudete“.

A z čeho že se máme radovat? Už jsme si to řekli: Pán je blízko! To znamená: Vánoce jsou blízko! Pokud totiž dobře počítáte, tak 3. adventní neděle se nachází přesně uprostřed doby adventní. Možná si řeknete: „Jak to, když jsou adventní neděle čtyři?“ Tak počítejte znovu: První týden adventní začal 1. adventní nedělí, to znamená, že o 3. adventní neděli už máme dva týdny adventu za sebou a ještě (ne celé) další dva týdny zbývají do Vánoc.

Třetí neděle adventní slavíme takový „poločas“. V dálce už skoro vidíme Vánoce a zbytek adventu nám uběhne jako voda. Taková věc si zaslouží oslavu. Proto se, na jeden den, oltář zase více ozdobí květinami. Ale hlavní změnu uvidíme na knězi. V tento den se totiž potkává adventní fialová barva očekávání s radostnou bílou barvou vánoční – a tak vznikne růžová. A proto, i když to není povinné, mají o třetí neděle adventní liturgická roucha růžovou barvu.

Znáte historii adventu?

Adventem začíná tzv. vánoční okruh. Vánoce, stejně jako Velikonoce, mají totiž svou přípravnou dobu, které říkáme advent. První stopy vánoční přípravy se nacházejí jednak ve Španělsku, a především v Galii. Jak asi všechny tradice v dějinách, tak i advent procházel svým vývojem, býval různě chápáný a různě dlouhý. Je zajímavé, že třeba v italském Miláně mají ještě dodnes šest adventních nedělí.

Stopy adventní liturgie lze nalézt již v polovině 5. století v Ravenně. Teprve v polovině 6. století se objevuje také v Římě. V obou případech byl advent chápán jako příprava na slavení svátků Narození Páně. Naproti tomu v Galii vlivem iro-skotských misionářů (Kolumbán Mladší) získala adventní doba postní ráz a byla chápána jako kající příprava na druhý příchod Kristův na konci času. Z adventní mše bylo vypuštěno *Gloria* a užívala se postní fialová barva mešních rouch. Něco z těchto postních obyčejů proniklo ve 12. století i do římské liturgie; především už zmíněné vynechání *Gloria* a liturgická barva. Postní ráz adventu se však v Římě neprosadil.

Od 12. – 13. století se stává advent začátkem liturgického, tedy církevního roku. Do té doby začínal liturgický rok slavností Narození Páně.

Západní církev slavila různý počet adventních nedělí (4 až 6). Papež Řehoř Veliký nakonec stanovil čtyři adventní neděle. Přestože francký král Pipin III., stejně jako jeho syn Karel Veliký, nařídili v celé říši dodržovat toto papežovo ustanovení, se čtyři adventní neděle prosazovaly jen velmi pozvolna. Zdá se, že teprve v 10. – 11. století se čtyřtýdenní advent ujal v celém galskofranckém prostoru. Ambroziánský ritus milánské arcidiecéze doposud slaví šest adventních nedělí. Stejně jako pravoslavná církev.

Víte, jak vzniknul adventní věnec?

Zvyk používání adventního věnce je starý už skoro 200 let. První adventní věnec měl podobu dřevěného kola od vozu. Jeho dějiny nás vedou do nejnižších sociálních vrstev obyvatel Hamburku minulého století, přesněji do Záchraného ústavu pro opuštěné děti. Byla to slámou pokrytá chatrč na zapadlém okraji města. Zde tehdy pracoval mladý kněz a pedagog Johann Hinrich Wichern.

V roce 1839 poprvé pověsil před Vánocemi od stropu dřevěný kruh se svícemi. Celkem bylo po obvodu kruhu 23 svící, 4 velké bílé a 19 malých červených, na každý den do Štědrého dne. Denně během krátké pobožnosti, nejprve v polední přestávce a později za svítání, byla zapálena jedna svíce. V roce 1851 byla poprvé vyzdobena celá jídelna tohoto útulku jedlovými větvíčkami, stejně tak byl zdoben i věnec. Tento předvánoční zvyk se šířil velmi rychle. Poprvé měli adventní věnec v kostele v Cáchách, měl však pouze čtyři svíce.

Pomocí emigrantů se dostal adventní věnec až do Severní a Jižní Ameriky.

Rozsvícení svící na adventním věnci nepřímě navazuje na židovskou tradici starou 2000 let – na slavení svátků světla zvaných Chanuka. Na židovských chanukových svícnech se rozsvěcuje postupně osm světla. Některé zdroje ale odkazují i na starý germánský zvyk zapalovat uprostřed zimy ohně v zeleném kruhu, který byl symbolem slunce. Je tradicí, že svíčky na adventním věnci jsou vždy zapalovány proti směru hodinových ručiček.

Symbolika adventního věnce: zelené větve = život; kruh = společenství s Bohem a lidmi; svíce = světlo, které osvěcuje všechny lidi.

Víte, co jsou roráty?

Název pochází z nejznámější latinské adventní písně, která vznikla v 16. stol ve Francii, a začíná veršem od proroka Izaiáše: „*Rorate, caeli, desuper, et nubes pluant iustum.*“ – „Rosu dejte nebesa shůry a oblaky pršte Spravedlivého“ (Iz 45,8). Také v nejznámější české adventní písni *Ejhle, Hospodin přijde* zpíváme na konci tento verš. *Rorate* tedy znamená „dejte rosu“. Touto rosou se myslí očekávané narození Mesiáše.

Roráty byly původně jitřní votivní mše ke cti Matky Boží o sobotách doby adventní. Původ rorátních mší najdeme v době vlády císaře Karla IV., který zavedl celoroční praxi votivních mší k Panně Marii. K těmto mším se pak připojila tradice typického liturgického zpěvu, a to zvláště v následující době husitské. Praxe těchto zpěvů dosáhla svého vrcholu v 16. století. Některé z těchto písní máme dodnes v našem Kancionálu. Tyto typické české zpěvy, které rorátní mši doprovázejí, nemají nikde v evropské kultuře obdobu. Připomínají nám očekávání spásy, vyvedení ze zajetí a uvedení do Boží blízkosti. Přinášejí ujištění o Boží věrnosti v příslibu spásy a spojují nás s vírou našich předků.

Advent v životě ministranta

Jak už víme, tak doba adventní je dobou očekávání. Lidé neradi na něco čekají a ministranti už vůbec ne. Proto je právě advent ideální příležitostí, abychom se cvičili v umění čekat: Čekat na kněze přede mší svatou. V tichosti čekat až začne mše svatá a připravovat se na ni modlitbou. Čekat na konec jedné liturgické činnosti, a až potom začít druhou. Například počkat na konec modlitby přímlyv a teprve potom začít chystat věci na oltář.

Advent je také doba přípravy: Ministrant by se měl naučit dobře se připravovat na mši svatou – mít čisté nitro (čisté srdce) a také čistý zevnějšek. V první řadě mít čisté ruce, aby se mohl dotýkat různých předmětů, pláten a knih. Také čisté oblečení a boty.

Ministrant má být připravený přijmout každou úlohu, kterou mu při mši svěří kněz nebo vedoucí ministrantů. Být také připravený přečíst čtení, žalm či přímlyvy, pokud se náhodou stane, že se čeká na čtenáře a ten z nějakého důvodu nepřichází. Nakonec je potřeba být vždycky připravený udělat něco navíc, třeba donést knězi více vody do kalichu, podržet knihu nebo mikrofon, a tak dále.

V adventu se připravujeme oslavit Ježíšovy narozeniny. A k narozeninám je zvykem dávat dárek. Naším dárkem pro Pána Ježíše může být třeba to, že budeme v adventu denně chodit na mši svatou, zvláště ráno na roráty. O Vánocích pak u jesliček dáme svůj dárek Ježíšovi: řekneme mu, třeba jenom v duchu, co jsme pro něho udělali.

6. prosince – památka sv. Mikuláše, biskupa

I během doby adventní si připomínáme různé svaté. Mezi nimi vyniká jeden světec, na jehož svátek se těší všechny děti. Je to svatý Mikuláš, chodící vždy s andělem a s čertem. Málokterý kluk nebo děvče ale ví, proč jim 5. prosince, večer před svým svátkem, přináší ovoce a různé sladkosti zrovna tento svatý, a ne nějaký jiný.

Svatý Mikuláš z Myry se narodil mezi léty 280 a 286 v řeckém městě Patrasu. Kolem roku 300 se jako mladý muž stal biskupem ve městě Myra (dnešní Demre v Turecku). V době pronásledování křesťanů za císaře Galeria Valeria Maximina se Mikuláš kolem roku 310 dostal do vězení a tam byl těžce mučen. Když pronásledování skončilo, tak byl propuštěn a mohl se proto roku 325 jako biskup zúčastnit slavného církevního koncilu v Niceji, kde bylo nakonec sepsáno nejstarší vyznání víry platné pro celou církev. Dokonce víme i to, že tam Mikuláš pronesl řeč. Další zprávy z jeho života jsou už pouze legendami. Víme jenom tolik, že Mikuláš zemřel v Myře dne 6. prosince, mezi léty 345 a 351. Dnes je pohřbený v italském městě Bari. Je patronem dětí, také ministrantů, panen, poutníků a cestujících, patronem nejrůznějších povolání (včetně rybářů, soudců a advokátů, obchodníků s parfémů, hasičů, sedláků, řezníků nebo lihovarníků), patronem zajatců, proti zlodějům, ke znovuzískání ukradených předmětů, za šťastnou svatbu, proti nebezpečí vody a na moři, patronem Ruska a Lotrinska.

Jedna pověst říká, že Mikuláš kdysi zachránil tři žáky před zlým hostinským, který je chtěl zabít a potom naložit do soli. Jiná pověst zase vypráví o tom, jak se na Mikulášovu přímluvu zachránili námořníci, když se jejich loď na moři dostala do potíží. Nejznámější je ale legenda o jistém šlechtici, který neměl peníze na věno pro své tři dcery, a proto je chtěl poslat do nevěstince, aby si na věno vydělaly jako prostitutky. Když se o tom biskup Mikuláš dověděl, přišel v noci k jejich domu, hodil jim do okna tři měšce zlaťáků, a tak je zachránil před hříšným zaměstnáním a dívky se mohly provdat. Z této pověsti se pak odvozuje tradice našich Mikulášů, kteří dávají dětem dárky nebo jim je dokonce nechávají za oknem.

Ve východních církvích je svatý Mikuláš nejvíce uctívaným světce, hned po Panně Marii. K nám se úcta ke svatému Mikulášovi dostala z německých zemí, kde také už od 10. století Mikuláš navštěvuje děti a dává jim dárky. Místo čerta s andělem má pomocníka jménem Ruprecht. Do vysokých bot postavených přede dveřmi pak Mikuláš v noci dává sladkosti.

Jak se říká: Jiný kraj, jiný mrav. Tak třeba v Itálii dává dětem v adventu dárky svatá Lucie (13. prosince), která té noci obchází jejich příbytky se svým oslíkem, kterému děti večer chystají pod oknem něco na zub. Jinde je svatý Mikuláš známý pod svým řeckým jménem Nikolas, zkráceně svatý Klaus. Pokud vám to připomíná známého Santa Clause, je to proto, že na počátku celé současné kultury Santa Clause je skutečně náš svatý Mikuláš, biskup z Myry, který jednou v noci obdaroval tři chudé dívky.

Atributy: Bývá zobrazován jako starší biskup s mitrou a berlou a s plnovousem, často navíc holohlavý. V ruce mívá knihu a na ní tři zlaté koule. Místo nich může mít i tři měšce s penězi nebo tři zlaté pruty, tři pytlíky, tři chleby, tři kameny nebo tři zlatá jablka. Může být znázorněn také se sudem, ve kterém sedí tři mládenci, nebo s kotvou.

8. prosince – slavnost Panny Marie, počaté bez poskvrny prvotního hříchu

Během adventu, 8. prosince, slavíme každý rok jednu velmi významnou slavnost: slavnost Panny Marie, počaté bez poskvrny prvotního hříchu. Připomínáme si to, že i narození Ježíšovy matky, Panny Marie, nebylo jenom tak obyčejné. Právě proto, že Bůh už dávno zamýšlel, že se právě z ní narodí světu Spasitel. Proto jí už v okamžiku, kdy ji její maminka, svatá Anna, počala, udělil zvláštní milost, řekněme takovou výjimku, že nebude poznamenaná dědičným hříchem. To znamená, že kdyby se už tehdy děti nosily do kostela ke křtu, Panna Maria by tento křest vůbec nepotřebovala. I když svátek Narození Panny Marie slavíme až za 9 měsíců od jejího početí, tedy 9. září, právě v adventu je ten nejlepší čas si připomenout, jak Bůh připravoval cestu pro narození Pána Ježíše, právě skrze Pannu Marii.

Tento den je doporučeným svátkem, kdy se věřícím doporučuje jít do kostela na mši svatou a zároveň se chovat stejně jako v neděli. Pokud by náhodou opravdu vyšel 8. prosinec na adventní neděli, pak má adventní neděle přednost před vším ostatním a slavnost Panny Marie se bude slavit až v pondělí. Protože se jedná o slavnost, také mše svatá je stejná jako v neděli. Oltář je výjimečně ozdobený květinami, čtou se tři čtení, říká se vyznání víry a zcela výjimečně se zpívá i chvalozpěv *Sláva na výsostech Bohu*. Barva mše svaté je mariánská, tedy bílá.

Ejhle, Hospodin přijde

Doplňte chybějící slova nejznámější české adventní písně. Pro kontrolu pak nahlédněte do Kancionálu (píseň číslo 101). Na závěr si ji můžete zazpívat.

Ejhle, Hospodin přijde

a všichni _____ jeho s ním;

a bude v onen den _____ velké,

_____. *(3x se opakuje)*

_____ dejte, nebesa, shůry

a oblakové dštěte _____.

Otevři se, _____,

a vydej _____.

Nebesa vypravují _____ Boží

a dílo rukou jeho zvěstuje _____.

Sláva _____ i _____

i _____ svatému.

Jako byla na _____, i nyní i vždycky

a na _____ věků. Amen.

Vánoční test – 1. stupeň

1. Kde byla Panna Maria při andělově zvěstování?

- a) v Jeruzalémě
- b) v Nazaretě
- c) v Betlémě

2. Jak se jmenuje maminka Jana Křtitele?

- a) Anna
- b) Sára
- c) Alžběta

3. Jak se jmenoval anděl, který se zjevil Panně Marii?

- a) Michael
- b) Gabriel
- c) Rafael

4. Který anděl se zjevil Zachariášovi v chrámě?

- a) Michael
- b) Gabriel
- c) Rafael

5. Proč museli Josef s Marií odejít do Betléma?

- a) Protože se Josefovi zjevil ve snu anděl a přikázal mu to.
- b) Protože tam měli přijít tři králové poklonit se Kristu.
- c) Protože probíhalo sčítání lidu.

6. Kdo byl císařem v době Ježíšova narození?

- a) Herodes
- b) Augustus
- c) Pontius Pilát

7. Jaké dary donesli mudrci Ježíšovi?

.....

8. Odkud přišli mudrci?

- a) od východu
- b) z Egypta
- c) nevíme

9. Kdo varoval sv. Josefa před Herodem?

- a) mudrci
- b) anděl
- c) vojáci

10. Kam uprchla Svatá rodina před Herodem?

.....

11. Kde se usadila Svatá rodina po návratu z vyhnanství?

- a) v Betlémě
- b) v Jeruzalémě
- c) v Nazaretě

12. Jak se jmenoval stařec, který choval Ježíše v chrámě?

- a) Šimon
- b) Simeon
- c) Juda

13. Kde Jan Křtitel křtil?

- a) u Jordánu
- b) u Mrtvého moře
- c) u Genezaretského jezera

14. Kde Jan Křtitel kázal?

- a) na náměstí v Jeruzalémě
- b) na poušti
- c) v synagóze

15. Kdy se slaví slavnost Zjevení Páně?

- a) 3. ledna
- b) 5. ledna
- c) 6. ledna

16. Sv. Štěpán byl:

- a) první mučedník
- b) správce města Betléma
- c) kněz v jeruzalémském chrámě

17. Kolik měl Ježíš let, když šel poprvé do jeruzalémského chrámu?

- a) 10
- b) 12
- c) 14

18. Jak dlouho Maria a Josef malého Ježíše hledali, když se jim ztratil?

- a) 3 hodiny
- b) 3 dny
- c) celé odpoledne

19. Kdy slavíme slavnost Narození Páně?

- a) na Štědrý den 24. prosince
- b) 25. prosince
- c) v den prosincového úplňku

20. Na svátek Narození Páně se užívá liturgické barvy:

- a) zelené
- b) bílé
- c) červené

(Převzato z PUERI DOMINI, Ročenka 2003/2004.)

Vánoční test – 2. stupeň

1. Jaká je liturgická barva adventu?

- a) bílá
- b) fialová
- c) zelená

2. Co znamená česky slovo „advent“?

- a) příprava
- b) příchod
- c) přídavek

3. Proč Zachariáš oněměl?

- a) Protože nevěřil, že může mít ve stáří syna.
- b) Protože nevěřil andělovu poselství.
- c) Protože nevěřil, že Alžběta může mít ještě syna.

4. Jak dlouho pobyla Panna Maria u Alžběty?

- a) 3 měsíce
- b) 5 měsíců
- c) 6 měsíců

5. Čím končí doba vánoční?

- a) svátkem Tří králů
- b) svátkem Zjevení Páně
- c) svátkem Křtu Páně

6. Za kterého císaře se Kristus narodil?

- a) za Quirinia
- b) za Augusta
- c) za Nerona

7. Co zpívali andělé, kteří přišli zvěstovat pastýřům zprávu o narození Krista?

- a) „Dnes se nám narodil Spasitel Kristus Pán.“
- b) „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem, v kterých má Bůh zalíbení.“
- c) „Zažehňte veškeré úzkosti, dnes přišel Kristus Pán z výsosti.“

8. Proč slavíme 2. února svátek Uvedení Páně do chrámu?

- a) podle biblické události zasvěcení Ježíše Bohu
- b) protože je to tradiční den v církevním roce, kdy se do kostelů přinášely obrazy Krista k posvěcení
- c) v ten den byl Ježíš obřezán

9. Jak se jmenovala prorokyně, která v chrámu sloužila Bohu posty a modlitbami?

- a) Safira
- b) Tabita
- c) Anna

10. Jak Bůh oznámil mudrcům, že se nemají vracet k Herodovi?

- a) prostřednictvím snu
- b) kometou, která je vedla zpět k jejich domovu
- c) zjevila se jim Panna Maria

11. O kolik byl starší Jan Křtitel než Pán Ježíš?

- a) o 3 měsíce
- b) o 6 měsíců
- c) o 1 rok

12. Svatá rodina:

- a) zahrnuje Boha Otce, Krista a jeho matku Pannu Marii
- b) je název pro rodinu, v níž žil sv. Josef, Panna Maria a Ježíš
- c) je souhrnné označení Božího lidu, který je povolán ke svatosti

13. Proč nechal Herodes povraždit všechny betlémské chlapce do dvou let věku?

- a) Protože neměl rád malé děti.
- b) Protože se obával, že bude narozeným židovským králem zbaven svého trůnu.
- c) Chtěl se pomstít Betlému, že se v něm narodil nový král, který mohl ohrozit jeho pozici.

14. Kde se poklonili mudrci Pánu Ježíši?

- a) ve chlévě
- b) v domě
- c) v paláci

15. Jakou smrtí zemřel první mučedník sv. Štěpán?

- a) přál si být po vzoru Krista ukřižován
- b) byl utlučen důtkami
- c) byl ukamenován

16. Dne 1. ledna:

- a) je slavnost Matky Boží, Panny Marie
- b) je slavnost na počest zahájení nového roku
- c) je svátek Obětování Páně

17. Co symbolizuje zlato, které mudrci darovali Ježíšovi?

- a) Ježíš je Král
- b) chtěli tím vyjádřit, že se zříkají svého bohatství pro Boží království
- c) nadřazenost duchovního nad hmotným

18. Kde sídlil Herodes?

- a) v Betlémě
- b) v Jeruzalémě
- c) v Jerichu

19. Co měl oblečeno sv. Jan Křtitel?

- a) oděv z oslí kůže
- b) nesešivanou tkanou suknicí
- c) šat z velbloudí srsti

20. Který světec postavil první betlém?

- a) sv. Josef
- b) sv. Jan Křtitel
- c) sv. František z Assisi

(Převzato z PUERI DOMINI, Ročenka 2003/2004.)

Najděte v Písmu svatém

A

1. Jak se jmenoval muž, kterému Achab zabavil jeho vinici? (1 Král 21)
2. Jak se jmenoval vojevůdce Saulova vojska? (2 Sam 2)
3. Jak se jmenoval vězeň, který dostával jako denní přiděl potravy jeden bochníček chleba? (Jer 37)
4. Jak se jmenoval muž, který byl zajat a oslepen, protože mu byly ostříhány vlasy? (Sd 16)
5. Jak se jmenoval starozákonní prorok, který píše o údolí suchých kostí? (hledej v 37. kapitole jedné z prorockých knih)
6. Jak se jmenoval muž, který onemocněl malomocenstvím pro svoji lakotu? (2 Král 5)
7. Jak se jmenoval prorok, u něhož pracoval písař Báruk? (hledej v 36. kapitole jedné z prorockých knih)
8. Jak se jmenoval panovník, který ustanovil nad svým královstvím 120 úředníků? (Dan 6)
9. Jak se jmenoval král, který vystavěl dům ze slonoviny? (1 Král 22)
10. Jak se jmenoval král, z jehož zajetí Abrahám vysvobodil Lota? (Gn 14)

B

1. Kolik oken měla Noemova archa? (Gn 6)
2. Kolik hřiven rozdělil pán svým služebníkům, než se vydal na dalekou cestu? (Mt 25)
3. Kolik lidí pokřtil Ježíš za svého působení? (Jan 4)
4. Kolik vlastních proroků měla Jezábel? (1 Král 18)
5. Kolik lidí ztroskotalo spolu s Pavlem při jeho cestě do Říma? (Sk 27)
6. Kolik synů měl Jišaj Betlémský – Davidův otec? (1 Sam 17)
7. Kolik přísloví složil král Šalomoun? (1 Král 5)
8. Kolik vojáků bylo pod Ježíšovým křížem, kteří losovali o jeho šat? (Jan 19)
9. Kolik dětí měl Jób? (Job 1 a 42)
10. Kolik dní byl Saul – Pavel slepý? (Sk 9)

(Převzato z PUERI DOMINI, Ročenka 2003/2004.)

Adventní biblický test I

(Lk 1,5-80)

1. Kněz Zachariáš žil za vlády krále:
 - a) Nabuchodonosora
 - b) Saula
 - c) Heroda

2. Jak se jmenovala Zachariášova manželka?
 - a) Marie
 - b) Marta
 - c) Alžběta

3. Protože Zachariáš neuvěřil Božímu poselství:
 - a) oněměl
 - b) ohluchl
 - c) oslepl

4. Co obětoval Zachariáš v jeruzalémském chrámě?
 - a) zlato
 - b) kadidlo
 - c) myrhu

5. Panna Maria bydlela:
 - a) v Jeruzalémě
 - b) v Betlémě
 - c) v Nazaretě

6. Podle andělova zaslíbení dostane Ježíš od Boha trůn:
 - a) Davidův
 - b) Herodův
 - c) Šalomounův

7. Herodes byl králem:
 - a) v Galileji
 - b) v Judsku
 - c) v Samařsku

8. Jak dlouho bude trvat Ježíšovo království?
 - a) bez konce
 - b) tisíc let
 - c) nevíme

9. Jak se nazvala Maria při odpovědi andělovi?
 - a) matka Páně

- b) služebnice Páně
- c) vyvolená Páně

10. Kam se spěšně vydala Panna Maria?

- a) na poušť Negeb
- b) ke Genezaretskému jezeru
- c) na hory do města Judova

(Převzato z PUERI DOMINI, Ročenka 2003/2004.)

Adventní biblický test II ***(Lk 1,5-80)***

1. Co udělalo dítě v lůně Alžběty, když uslyšela Mariin pozdrav?

- a) zavrňelo
- b) neudělalo nic
- c) radostně se pohnulo

2. Jak nazvala Alžběta Pannu Marii?

- a) matka mého Pána
- b) sestra mého Pána
- c) dcera mého Pána

3. Alžběta byla naplněna

- a) pochybností
- b) Duchem Svatým
- c) radostí

4. Jak Maria nazvala sama sebe?

- a) nepatrnou služebnicí
- b) pokornou služebnicí
- c) věrnou služebnicí

5. Kdo učinil Panně Marii veliké věci?

- a) ten, který je moudrý
- b) ten, který je spravedlivý
- c) ten, který je mocný

6. Koho se Bůh ujal?

- a) vyvoleného Judova kmene
- b) svého služebníka Izraele
- c) obyvatel Jeruzaléma

7. Maria zůstala u Alžběty:

- a) 3 dny
- b) 3 měsíce
- c) 3 týdny

8. Jak dlouho po narození byl obřezán syn Alžběty?

- a) osmý den
- b) dvanáctý den
- c) třicátý den

9. Alžbětin syn dostal jméno:

- a) Zachariáš

- b) Josef
- c) Jan

10. Co se přihodilo, když Zachariáš napsal na tabulku jméno svého syna?

- a) z nebe se ozval hlas: „Toto je můj milovaný kněz, toho poslouchejte!“
- b) začalo pršet a na obloze vyšla duha
- c) Zachariáš začal mluvit a chválil Boha

(Převzato z PUERI DOMINI, Ročenka 2004/2005.)

Poznejte biblickou postavu

1. Byl velitelem faraónovy stráže v Egyptě. Koupil si na trhu otroka Josefa, jednoho z 12 synů Jakubových a učinil ho správcem svého domu. Jeho žena však byla zlá, chtěla Josefa svést ke hříchu.

2. Byl vojákem Filištanů. Byl to obr přes 2 metry vysoký a velmi silný. Jeho brnění bylo měděné a nadmíru těžké. V jedné ruce nosil měděný štít a v druhé mohutné kopí. Jeden mladík ho však v boji zabil prakem.

(Převzato z PUERI DOMINI, Ročenka 2002/2003.)

Řešení:

Vánoční test – 1. stupeň:

1b; 2c; 3b; 4b; 5c; 6b; 7 – zlato, kadidlo, myrhu; 8a; 9b; 10 – do Egypta; 11c; 12b; 13a; 14b; 15c; 16a; 17b; 18b; 19b; 20b.

Vánoční test – 2. stupeň:

1b; 2b; 3b; 4a; 5c; 6b; 7b; 8a; 9c; 10a; 11b; 12b; 13b; 14b; 15c; 16a; 17a; 18b; 19c; 20c.

Adventní biblický test I (Lk 1,5-80):

1c; 2c; 3a; 4b; 5c; 6a; 7b; 8a; 9b; 10c.

Adventní biblický test II (Lk 1,5-80):

1c; 2a; 3b; 4a; 5c; 6b; 7b; 8a; 9c; 10c.

Poznejte biblickou postavu:

1. Putifar (Potífar)
2. Goliáš